

EU-READING CIRCLES

Ανταλλαγή Εμπειριών για Ένταξη και Κοινωνική Συμμετοχή

ΣΥΝΟΨΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗΣ

- Το πρώτο στάδιο της έρευνας αφορούσε τη **Χαρτογράφηση των ενεργών Λεσχών Ανάγνωσης** εντός της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης στην οποία κατοικούν περίπου 1.000.000 κάτοικοι. Η έρευνα συγκέντρωσε **56 Ερωτηματολόγια**, έχοντας συμπεριλάβει και 3 Λέσχες που εδρεύουν σε Δήμους εκτός της ζώνης έρευνάς μας. Συγκεκριμένα πρόκειται για τη Λέσχη Φιλαναγνωσίας Κομοτηνής, την Παγκόσμια Λέσχη Έργων του Ν. Καζαντζάκη (Ηρακλείου Κρήτης) και η Λέσχη Ανάγνωσης Πολιτισμού και Ιστορίας της Διεθνούς Ένωσης Αστυνομικών (Τοπική Διοίκηση Ηρακλείου Κρήτης). Οι συγκεκριμένες Λέσχες έχουν συμπεριληφθεί για τους εξής λόγους:
- ήρθαν οι ίδιες σε επαφή μαζί μας έχοντας πληροφορηθεί την έρευνά μας από Λ. Α. της Θεσσαλονίκης με τις οποίες διατηρούν σχέσεις.
  - διαθέτουν ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: η Λέσχη Φιλαναγνωσίας Κομοτηνής οργανώνει πολλές δραστηριότητες στη

Θεσσαλονίκη, η Λέσχη Έργων του Ν. Καζαντζάκη είναι μια μονοθεματική λέσχη που αφορά αποκλειστικά τα έργα ενός από τους σπουδαιότερους εκπροσώπους της ελληνικής λογοτεχνίας, ενώ η Λέσχη Ανάγνωσης Πολιτισμού και Ιστορίας για το γεγονός ότι έχει δημιουργηθεί από Αστυνομικούς, γεγονός που δεν συναντάται συχνά. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι και η τελευταία χρονικά συμμετοχή στην έρευνά μας υπήρξε ακόμη μία Λέσχη Ανάγνωσης Αστυνομικών, εκείνη της Θεσσαλονίκης με την ονομασία "Χρίστος Τσολάκης".

- Τους *Οργανωτικούς Φορείς* αποτελούν κατά κύριο λόγο **Δημοτικές Βιβλιοθήκες, Σύλλογοι και Ομάδες Ιδιωτών.**
- Οι *Υπεύθυνοι/Επικεφαλής* είναι στην πλειοψηφία τους **γυναίκες**. Επίσης έχουν καταγραφεί και 5 Λ. Α. δίχως όνομα Υπεύθυνου/Επικεφαλής, γεγονός που ενδεχομένως οφείλεται είτε στο ότι η Λέσχη διακρίνεται από μια πιο χαλαρή οργάνωση, είτε επειδή πρόκειται για κάποιο άτομο που επιτελεί χρέη Γραμματείας.
- Η πλειοψηφία των Λ. Α. έχουν παρουσία στο **Facebook** και διαθέτουν **Ιστοσελίδα**. Μεταξύ των 18 αρνητικών απαντήσεων στα συγκεκριμένα ερωτήματα υπάρχουν και εκείνες οι Λ. Α. που δεν διαθέτουν δική τους ιστοσελίδα αλλά η δραστηριότητά τους προβάλλεται στην Ιστοσελίδα ή στο **Facebook** της Βιβλιοθήκης που τις φιλοξενεί.
- Η πλειοψηφία των Λ. Α. δραστηριοποιείται **περισσότερα από 6 έτη.**
- Στους *Τόπους Συναντήσεων* υπερισχύουν οι **Δημοτικές Βιβλιοθήκες.**
- Η *Συχνότητα Συναντήσεων* για την πλειοψηφία των Λ. Α. είναι **μηνιαία**. Επίσης υπάρχουν 3 που συναντούνται κάθε 2 μήνες, αλλά και 1 κάθε 3 εβδομάδες.

- Στις 47 από τις 56 Λ. Α. ο **Επικεφαλής των συναντήσεων είναι πάντοτε ο ίδιος**, ενώ στην επιλογή ΑΜΟ καταγράφονται εκείνες οι Λ. Α. που αποφάσισαν να μην αναθέσουν σε κάποιο άτομο αυτόν τον ρόλο
- Για τις μισές σχεδόν Λ. Α. η **Συμμετοχή αφορά αποκλειστικά τα μέλη της Λέσχης**, ενώ δεύτερη σε συχνότητα απάντηση έρχεται το **Συμμετέχει όποιος θέλει**.
- Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι **Σκοποί** των συναντήσεων της εκάστοτε Λ. Α.: κυριαρχούν ο **Πολιτιστικός**, ο **Ψυχαγωγικός** και η **Εξοικείωση με την Ανάγνωση**. Ο **Κοινωνικός Σκοπός**, καθώς και ο **Διαμοιρασμός Ενδιαφερόντων** αποτελούν τις 2 καταγραφές με τη μεγαλύτερη ομοιογένεια μεταξύ των Λ. Α., ενώ αντίθετα διαπιστώνεται η πλήρης και καθολική αποχή τους από τον **Επαγγελματικό Σκοπό**.
- Οι Λ. Α. αποτελούνται κατά κύριο λόγο από **ενήλικες γυναίκες** και κατά μέσο όρο οι συμμετέχοντες είναι **μεταξύ 10 και 20 ατόμων**.
- Το **κοινό** στο οποίο απευθύνονται οι Λ. Α. είναι κατά κύριο λόγο οι **Ενήλικες**. Υπήρξαν και 7 απαντήσεις ΑΜΟ που προσδιορίζουν συγκεκριμένα: το αστυνομικό και πολιτικό προσωπικό του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, τους λάτρεις της φεμινιστικής λογοτεχνίας, εκείνους της παγκόσμιας λογοτεχνίας, τους φοιτητές του Τμήματος Δημοσιογραφίας του Α.Π.Θ. και τους πτυχιούχους Νομικής Σχολής.
- Η **επιλογή των βιβλίων** που θα διαβαστούν γίνεται **κατά κύριο λόγο από τον Επικεφαλής** και ακολουθεί η επιλογή **κατόπιν ψηφοφορίας**.
- Ως προς τα **βιβλία που επιλέγονται** το **φύλλο του συγγραφέα δεν παίζει κανέναν απολύτως ρόλο** και τα 3 πρώτα στην κατάταξη είδη που προτιμώνται είναι τα **κλασσικά έργα**, τα **ιστορικά** και τα **επιμορφωτικά μυθιστορήματα**. Στην επιλογή ΑΜΟ έχουν συμπεριληφθεί τα φιλοσοφικά **κείμενα**, τα **βιβλία τσέπης 2 συγκεκριμένων εκδόσεων**, καθώς και εκείνες οι Λ. Α. που δεν προβαίνουν σε περαιτέρω διευκρίνιση.

- Ως προς τον τρόπο διεξαγωγής των συναντήσεων, στην πλειοψηφία των Λ. Α. **όλοι οι συμμετέχοντες διαβάζουν το ίδιο βιβλίο και μιλάνε για αυτό**, με τον εκάστοτε συντονιστή να παρακινεί και να διευκολύνει τη συμμετοχή θέτοντας ερωτήματα. Στο ΑΛΛΟ καταγράφεται ένας προσκεκλημένος / ο συγγραφέας του βιβλίου που μιλά για αυτό και απαντά σε ερωτήσεις.
- Σε 40 Λ. Α. **δεν υπάρχουν τυπικές διαδικασίες που να ακολουθούνται στις συναντήσεις τους**. Μεταξύ των 16 καταφατικών απαντήσεων συμπεριλαμβάνονται το να παίρνει το λόγο τελευταίος εκείνος που πρότεινε το βιβλίο, η κλήρωση 2 αντίτυπων του βιβλίου που διαβάστηκε, η καταγραφή παρουσιών και απουσιών κατά τις συναντήσεις.
- 37 Λ. Α. οργανώνουν και άλλες δράσεις εκτός από τις συναντήσεις.
Ενδεικτικά:
  - συναντήσεις με τους συγγραφείς,
  - οργάνωση εκδρομών,
  - παρακολούθηση θεατρικών και μουσικών παραστάσεων,
  - διοργάνωση εκδηλώσεων που είναι ανοιχτές στο κοινό,
  - οργάνωση επισκέψεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
  - οργάνωση αναγνώσεων σε άτομα με ειδικές ανάγκες,
  - προσφορά βιβλίων σε βιβλιοθήκες Σχολείων / Φυλακών / Συλλόγων,
  - διοργάνωση εργαστηρίου δημιουργικής γραφής,
  - προβολή ταινιών,
  - συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Θεσσαλονίκης,
  - διοργάνωση διαδραστικών παιχνιδιών.

- Οι Λ. Α. που προβαίνουν σε *κριτική κειμένων*, το κάνουν
  - σε εφημερίδες και περιοδικά υπό την επιμέλεια του/της υπεύθυνου/ης της Λέσχης
  - στο Internet/FB
  - στο blog τους
- Λιγότερες από τις μισές Λ. Α. *συνεργάζονται με φορείς ή συλλόγους της περιοχής τους ή οργανώνουν δημόσιες εκδηλώσεις*. Οι όποιες συνεργασίες αφορούν το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου, το Πανεπιστήμιο, Σχολεία της πόλης και το Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης.
- Εν κατακλείδι, *κατά τη διάρκεια της πανδημίας περισσότερες από τις μισές Λ. Α. συνέχισαν να πραγματοποιούν **συναντήσεις μέσω διαδικτύου**, ενώ 22 από αυτές **διέκοψαν τη δραστηριότητά τους**.*